

آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان ادبی کشور

مقدمه

به منظور ارتقای زبان و ادب فارسی و با هدف شناسایی اجتماعات نخبگانی در زمینه ادبی در چارچوب گفتمان فرهنگی نظام جمهوری اسلامی و به استناد راهبرد ملی ۱-۱ و نیز اقدام‌های ملی ۱-۱-۱ و ۱-۱-۵ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان، این آیین‌نامه تصویب می‌شود:

ماده ۱: تعاریف

برای رعایت اختصار، تعاریف زیر در این آیین‌نامه رعایت می‌شود:

الف. بنیاد: منظور بنیاد ملی نخبگان است.

ب. ادبیات: منظور هر یک از حوزه‌های ادبی شامل: «شعر»، «داستان» و «تخصص‌های زبانی و ادبی» (از جمله: نویسندگی، ویرایش، آموزش زبان فارسی، ترجمه، زبان‌شناسی و پژوهش زبانی و ادبی) در زبان فارسی است.

ج. رویداد ادبی: منظور هر یک از مسابقه‌ها و جشنواره‌های معتبر در در حوزه زبان و ادبیات است که به تأیید کمیسیون دائمی هیئت‌امنا بنیاد رسیده باشد.

ماده ۲: تعریف برگزیدگان ادبی

برگزیدگان ادبی در هر یک از حوزه‌های ادبیات و در دو رده «مستعد برتر ادبی» و «سرآمد ادبی» تعریف می‌شوند:

۱-۲. مستعد برتر ادبی: فردی با استعداد که فعالیت‌های ادبی وی نشان از آتیۀ درخشان ادبی داشته باشد ولی لازم است این استعداد به مدد لطف الهی، تلاش فردی و پشتیبانی مراجع ذی‌ربط، هر چه بیشتر از قوه به فعل درآید تا به «سرآمد ادبی» تبدیل شود. مهم‌ترین شاخصه‌های مستعد ادبی عبارت است از:

الف. آثار زبانی و ادبی وی دارای نشانه‌هایی خلاقانه، نوآورانه، واجد ارزش‌های ادبی و متفاوت با کار عموم باشد.

ب. احوال و آثار او معرف تحلق به ادب اسلامی، التزام عملی به نظام اسلامی و آیین ملی باشد.

ج. جوان، در محدوده سنی ۱۵ تا ۴۰ سالگی، باشد.

- ۲-۲. سرآمد ادبی: فردی است که بر اساس ذوق، خلاقیت سرشار و تلاش خود به جایگاهی ممتاز در میان همگان دست یافته باشد. مهم‌ترین شاخصه‌های سرآمد ادبی عبارت است از:
- الف. صاحب سبک و شیوه‌ای نوآورانه در آفرینش آثار ادبی باشد و سال‌های متمادی از عمر خود را در آن شاخه ادبی به صورت فعال و پیشرو سپری کرده باشد.
- ب. احوال و آثار او معرفت‌تخلّق به ادب اسلامی، التزام عملی به نظام اسلامی و آیین ملی باشد.
- ج. در محدوده سنی بالاتر از ۴۰ سال باشد.

ماده ۳: شناسایی برگزیدگان ادبی

- بنیاد هر ساله تعدادی از «مستعدان برتر ادبی» و «سرآمدان ادبی» را در حوزه ادبیات شناسایی و انتخاب می‌کند.
- ۱-۳. مستعدان برتر ادبی بر اساس معیارهای زیر و با رعایت مفاد ماده ۲-۲ برگزیده می‌شوند:
- الف. داشتن پیشینه برجسته تحصیلی؛ با استناد به برگزیده شدن در آزمون‌های ورود به دانشگاه‌ها، برگزیده شدن در المپیادهای ادبی، دانش‌آموختگی برتر و جز آن
- ب. داشتن فعالیت‌های ادبی، پژوهشی و ترویجی در حوزه ادبیات؛ به استناد برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی، نگارش کتاب‌های ادبی، انتشارات علمی و جز آن
- ۲-۳. سرآمدان ادبی بر اساس معیارهای زیر و با رعایت مفاد بند ۲-۱ برگزیده می‌شوند:
- الف. آفرینش آثار اصیل ادبی؛ شامل: خلق اثر برجسته ادبی، ترجمه آثار فاخر ادبی به زبان فارسی، دارا بودن سبک ویژه ادبی و جز آن
- ب. داشتن فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی، ترویجی و شاگردپروری در حوزه ادبیات، اجرای طرح‌های مطالعاتی و پژوهشی، انتشارات علمی، تربیت شاگردان مبرز و جز آن
- ج. داشتن حُسن شهرت ادبی و علمی در اجتماع‌های تخصصی؛ با استناد به آثاری به زبان غیرفارسی، برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی، عضویت در مجامع معتبر ادبی و جز آن
- د. تلاش برای ارتقای زبان فارسی در سطح ملی و بین‌المللی؛ با استناد به فعالیت در انجمن‌های ادبی، تلاش برای پاسداری از زبان فارسی، همکاری در توسعه زبان فارسی در جهان و جز آن
- تبصره ۱: معیارهای شناسایی «مستعدان برتر» و «سرآمدان» ادبی بر اساس جدولی است که با پیشنهاد شورای شناسایی برگزیدگان ادبی (موضوع ماده ۴)، به تصویب کمیسیون دائمی هیئت‌امنا می‌رسد.

تبصره ۲: تعداد برگزیدگان ادبی و سنجه‌های ارزیابی معیارهای مذکور در تبصره ۱، بر اساس شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب رئیس بنیاد می‌رسد.

ماده ۴: شورای شناسایی برگزیدگان ادبی

به منظور انطباق ویژگی‌های نامزدهای انتخابی با شرایط مذکور در آیین‌نامه، «شورای شناسایی برگزیدگان ادبی» با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف. معاون آینده‌سازان بنیاد^۱

ب. معاون علمی - پژوهشی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

ج. یکی از معاونان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتخاب وزیر ذی‌ربط

د. یکی از معاونان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با انتخاب وزیر ذی‌ربط

هـ. یکی از معاونان وزارت آموزش و پرورش به انتخاب وزیر ذی‌ربط

و. رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی (یا یکی از معاونان ایشان)

ز. سه تن از صاحب‌نظران حوزه ادبیات فارسی

ح. معاون سرآمدان و نخبگان بنیاد^۱

تبصره ۱: اعضای موضوع این ماده با حکم رئیس بنیاد منصوب می‌شوند.

تبصره ۲: اعضای بند «ز» از میان استادان و ادیبان برجسته کشور با پیشنهاد فرهنگستان زبان و ادب فارسی و تأیید بنیاد به مدت دو سال منصوب می‌شوند. انتخاب و انتصاب مجدد این اعضا بلامانع است.

تبصره ۳: حدود وظایف، اختیارات و فرایند کاری شورا بر اساس شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب رئیس بنیاد می‌رسد.

تبصره ۴: دبیرخانه شورا در بنیاد تشکیل می‌شود و وظیفه تنظیم و ارسال دعوت‌نامه‌ها، ثبت صورت‌جلسه‌ها، ابلاغ مصوبه‌ها و پیگیری اجرای آنها را بر عهده دارد.

تبصره ۵: رئیس شورا از میان یکی از اشخاص موضوع بند «الف» یا «ح» این آیین‌نامه و با تأیید و حکم ریاست بنیاد انتخاب می‌شود. دبیرخانه شورا نیز در معاونت مربوطه تشکیل خواهد شد.^۱

ماده ۵: پشتیبانی

به منظور تسهیل مسیر فعالیت‌های نخبگانی برگزیدگان ادبی، بنیاد با همکاری نهادهای ذی‌ربط، تسهیلاتی را به منظور زمینه‌سازی برای «رشد مستعدان برتر ادبی» و «اثرگذاری و الگوسازی از سرآمدان ادبی» اعطا می‌کند.

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹.

تبصره: شرح تفصیلی و اعتبار هر یک از جوایز بر اساس بودجه سالانه بنیاد و مطابق شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب رئیس بنیاد می‌رسد.

ماده ۶: تصویب و اجرا

این آیین‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، شش ماده و هفت تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۲۴ به تصویب کمیسیون دائمی و مطابق مصوبه جلسه پنجم هیئت‌امنا (تبصره ۱ ماده ۳ آیین‌نامه کمیسیون دائمی)، در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۷ به تصویب هیئت‌امنا بنیاد ملی نخبگان رسید و جایگزین «آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان ادبی کشور» (موضوع مصوبه هیئت‌امنا بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۰) می‌شود و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست.

سورنا ستاری

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری

و رئیس بنیاد ملی نخبگان